

Terrorfinansiering i Danmark

15. september 2008

Sammenfatning

Terrorfinansiering kan defineres som økonomisk støtte til eller indsamling af penge på vegne af personer eller grupper, som begår eller har til hensigt at begå terrorhandlinger.

Terrorfinansiering kan forekomme i forskellige ekstremistiske miljøer. Denne analyse omhandler primært terrorfinansiering i relation til militant islamistisk ekstremisme.

CTA vurderer, at der i begrænset omfang findes personer og netværk i Danmark, der medvirker til at finansiere terrorrelaterede islamistiske grupper og netværk.

Sådanne gruppers omkostninger i forbindelse med terrorrelaterede aktiviteter kræver ikke nødvendigvis store beløb og kan være finansieret af gruppens egne midler.

Visse terrorgrupper - ikke mindst i udlandet - har dog behov for ekstern finansiering, og CTA vurderer, at der i Danmark foregår terrorfinansiering, som først og fremmest er beregnet på terrorgrupper og -netværk i udlandet, herunder grupper i konfliktzoner som f.eks. Irak, Afghanistan, Libanon, de Palæstinensiske Selvstyreområder og Somalia.

Det kan være en udfordring for myndighederne at bevise penge-transaktioners direkte forbindelse til terrorisme, bl.a. fordi terrornetværk ofte benytter flere og til tider uformelle mellemlid i transaktionerne. Eksempler på sådanne mellemlid kan være privatpersoner eller organisationer med humanitære eller politiske formål.

Indledning

Terrorfinansiering kan defineres som økonomisk støtte til eller indsamling af penge på vegne af personer eller grupper, som begår eller har til hensigt at begå terrorhandlinger.

Terrorfinansiering kan forekomme i forskellige ekstremistiske miljøer. Denne analyse omhandler primært terrorfinansiering i relation til militant islamistisk ekstremisme.

Terroristers omkostninger til f.eks. rejser, leje af lokaler og køb af materialer i forbindelse med terrorrelaterede aktiviteter kræver ikke nødvendigvis store beløb og kan være finansieret af gruppens egne midler. Flere af de seneste terrorsager i Europa er eksempler på, at aktioner kan udføres med forholdsvis beskedne finansiering.

Sådanne terroraktioner med begrænsede omkostninger reducerer behovet for ekstern finansiering. Dette betyder, at terrorceller i f.eks. Danmark ikke nødvendigvis vil være afhængige af finansielle forbindelser til terrorgrupper og -netværk i udlandet.

Visse terrorgrupper - ikke mindst i udlandet - har dog behov for ekstern finansiering, og CTA vurderer, at der i Danmark foregår terrorfinansiering, som først og fremmest er beregnet på terrorgrupper og -netværk i udlandet, herunder grupper i konfliktzoner som f.eks. Irak, Afghanistan, Libanon, de Palæstinensiske Selvstyreområder og Somalia.

Omfanget af terrorfinansiering i Danmark

Internationale opgørelser viser, at udlændinge bosiddende i Danmark hvert år sender op mod 10 milliarder kr. til deres oprindelseslande. Langt den største del af dette beløb er overførsler med helt lovlige formål.

Det er vanskeligt at belyse det præcise omfang af terrorfinansiering, som stammer fra Danmark, men CTA vurderer, at der blandt de lovlige overførsler også er overførsler, der går til finansiering af terror.

Det kan være en udfordring for myndighederne at bevise penge-transaktioners direkte forbindelse til terrorisme, bl.a. fordi terrornetværk ofte benytter flere og til tider uformelle mellemlid i transaktionerne. Eksempler på sådanne mellemlid kan være privatpersoner eller organisationer med humanitære eller politiske formål.

Der er også tilfælde, hvor beløb bliver sendt til organisationer, der ikke i sig selv udfører terroraktiviteter, men som støtter terrorgrupper mere indirekte f.eks. gennem udbredelse af militante islamistiske budskaber.

Terrorgrupper og deres sympatisører kan anvende isoleret set lovlige eller ulovlige metoder til at indsamle og videregive penge. Der kan foregå hvidvask af penge, ligesom visse grupper kan dække over deres finansielle aktiviteter via f.eks. humanitært arbejde eller erhvervsaktiviteter.

Det er flere gange konstateret, at personer med begrænset indkomst bliver antruffet på vej ud af Danmark med store pengebeløb, som ikke står i forhold til den pågældendes indtægt og formueforhold.

Terrorfinansieringstyper i Danmark

Der kan overordnet være tale om tre typer terrorfinansiering i Danmark:

1. Finansiering af terroraktiviteter i Danmark.
2. Finansiering af nationalt orienterede terrorgrupper og -netværk i udlandet, der gennemfører terror i de lande, hvor de er forankrede.
3. Finansiering af globale terrorgrupper og -netværk i udlandet, der udfører terror i andre lande, herunder eventuelt Danmark.

Terroraktiviteter i Danmark

Der findes flere eksempler på grupper og netværk i Danmark, som har haft til hensigt at udføre terrorhandlinger. Dette viser bl.a. sagerne fra Glostrup og Vollsmose. Det er vurderingen, at der overvejende har været tale om selvfinansierende netværk. Men der er forskel på, hvordan netværkene har finansieret deres aktiviteter.

I Vollsmose-sagen var aktiviteterne så lidt omkostningskrævende, at de let kunne finansieres af de involverede personers egen indkomst.

Der er også eksempler fra de danske sager på, at netværkets aktiviteter var finansieret ved småkriminalitet.

Nationalt orienterede terrorgrupper og -netværk i udlandet

Nationalt orienterede terrorgrupper i udlandet har først og fremmest et lokalt snarere end et globalt sigte. Sådanne grupper er f.eks. de Tamilske Tigre (LTTE) i Sri Lanka, det Kurdiske Arbejderparti (PKK) i Tyrkiet og det nordlige Irak, Hamas i de Palæstinensiske Selvstyreområder og til dels Lashkar e-Taiba (LeT) og andre Pakistan-baserede grupper.

I deres oprindelseslande er disse terrorgrupper ofte kendetegnet ved ikke blot at have en militant, men også en politisk og – for enkelte af gruppernes vedkommende – en humanitær struktur. Nogle grupper kan endvidere være engageret i den nationale politiske proces, som det f.eks. er tilfældet med Hamas i de Palæstinensiske Selvstyreområder.

I tilfælde, hvor grupper ligeledes har f.eks. politiske og humanitære strukturer, kan det være en særlig udfordring for myndighederne at afdække terrorfinansiering, da det i praksis kan være vanskeligt at belyse, hvorvidt midler går til gruppernes militante aktiviteter eller til legitime politiske eller humanitære aktiviteter.

Indsamlingen af penge til nationalt orienterede grupper kan ske i form af humanitære, politiske eller religiøse pengeindsamlinger i moskeer, butikker eller foreninger. Formålet kan være ukendt eller uklart for donorerne, og der er således en risiko for, at personer uden at vide og ønske det deltager i terrorfinansiering.

Tilsyneladende almindelig forretningsvirksomhed kan også i visse tilfælde blive brugt til at dække over terrorfinansiering. Der er eksempler på, at dette gøres gennem ulovlige metoder som f.eks. salg af kopivarer og momsunddragelse.

Endelig kan egentlig organiseret kriminalitet også anvendes som finansieringskilde til terror. Det gælder f.eks. menneskesmugling og narkohandel.

Det er CTA's vurdering, at der i Danmark findes personer med baggrund i lande med forskellige nationale konflikter, der finansielt støtter terrorgrupper i de pågældende lande.

Globale terrorgrupper og -netværk i udlandet

CTA vurderer, at der i Danmark findes flere personer og netværk, der sandsynligvis indsamler penge til militante grupper i bl.a. udenlandske konfliktzoner, som har et globalt terrorrelateret perspektiv. Dette gælder særligt støtte til al-Qaida og al-Qaida-inspirerede grupper i udlandet. Disse grupper udgør en trussel mod Danmark og danske interesser i udlandet.

CTA vurderer, at indsamling til denne type grupper – i lighed med de nationalt orienterede grupper – ofte sker via netværk eller private

organisationer med f.eks. humanitære formål, der åbent eller i det skjulte indsamler penge til militante formål samtidig med, at de udfører humanitært arbejde i konfliktzoner. Der er – igen i lighed med de nationalt orienterede grupper – således en risiko for, at personer uden at vide og ønske det deltager i terrorfinansiering.

Netværk, der indsamler penge til globale terrorgrupper i udlandet, sender i nogle tilfælde pengene direkte til konfliktzoner som f.eks. Irak, de Palæstinensiske Selvstyreområder, Somalia, Afghanistan, Libanon og Pakistan. I andre tilfælde sendes pengene via andre lande.

Terrorfinansieringsnetværk kan endvidere udgøre en trussel i og med, at de kan udvikle sig fra primært at udfylde en støttefunktion i forbindelse med terrorhandlinger til at have en mere direkte rolle i forhold til planlægning og udførelse af terror. Med de internationale forbindelser og den erfaring med at operere i hemmelighed, som disse netværk kan have opbygget, kan de spille en vigtig rolle i aktiviteter, der kan have en direkte betydning for truslen mod Danmark og danske interesser i udlandet.